

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 7211220721
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7211220721.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu R. E., bývajúceho v X. B. K., N., proti žalovanej R. E., bývajúcej v N., V., zastúpenej JUDr. Ivanom Husárom, advokátom so sídlom v Košiciach, Vojenská č. 14, o určenie vecí patriacich do podielového spoluvlastníctva, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 16 C 250/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2016 sp. zn. 5 Co 30/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. decembra 2012 č. k. 16 C 250/2011-144 určil, že byt č. 15 na 7. poschodí bytového domu súpisné č. XXXX, ktorý sa nachádza v N. na V. ulici č. X, XX, XX, XX., XX a XX, postavený na parcele č. XXXX v katastrálnom území V. a v katastri nehnuteľností vedený na liste vlastníctva č. XXXXX. (ďalej len „sporný byt“), a to vrátane podielu 85/10000 na spoločných častiach a zariadeniach domu, patrí do podielového spoluvlastníctva žalobcu v podiele 1/2 a žalovanej v podiele 1/2; rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že účastníci konania sa bližšie poznali od roku 1997, žili spolu ako druh a družka. Dňa 23. júla 2004 bola uzatvorená kúpna zmluva, podľa ktorej žalovaná nadobudla sporný byt. V konaní nebolo sporné, že žalobca sa finančne podieľal na úhrade kúpnej ceny, popri žalovanej sa stal spoludlžníkom z hypotekárneho úveru a zúčastňoval sa aj na rekonštrukcii sporného bytu. V auguste 2004 bol žalobcovi pridelený družstevný byt. Manželstvo účastníkov konania, ktoré bolo uzavreté 28. mája 2005, bolo právoplatne rozvedené k 31. marcu 2011. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie žalobca osvedčil svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení [§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“)], a tiež preukázal existenciu dohody účastníkov konania v čase kúpy sporného bytu, podľa ktorej sporný byt bude predstavovať predmet ich podielového spoluvlastníctva. Uzavretie tejto dohody vyvodil súd prvej inštancie z výsledkov vykonaného dokazovania, najmä zo skutkových zistení o investovaní finančných prostriedkov, uzavretí zmluvy o hypotekárnom úvere, organizovaní rekonštrukčných prác, nedomáhaní sa vrátenia vynaložených prostriedkov. Vzhľadom na to, že

účastníci tejto dohody nestanovili konkrétnu výšku spoluvlastníckych podielov jednotlivých spoluvlastníkov, vychádzal z domnienky vyplývajúcej z § 137 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. júna 2013 sp. zn. 5 Co 82/2013 napadnutý rozsudok potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie jeho rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaná v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O. s. p. Vo vzťahu k námietke o neúplnosti zistenia skutkového stavu (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) uviedol, že v danej veci súdom vykonané dôkazy boli dostatočným podkladom na úplné zistenie skutkového stavu, preto tento odvolací dôvod nie je daný. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. tiež nemal odvolací súd za preukázaný, nakoľko z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplývalo, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo. Súd neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula alebo vyšla počas konania najavo. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie neboli založené na chybnom hodnotení dôkazov a ani nebol logický rozpor v hodnotení dôkazov. Súd prvej inštancie pri posudzovaní opodstatnenosti žaloby aplikoval správny právny predpis, správne ho aj interpretoval, v dôsledku čoho nebol daný ani tretí, žalovanou uplatnený odvolací dôvod. Odvolací súd pripomenul, že zmluvu o založení podielového spoluvlastníctva možno uzavrieť aj samostatne pred nadobúdacím úkonom, a to aj ústne alebo konkludentne. Na tomto podklade odvolací súd uzavrel, že odvolacie dôvody tak žalobcu, ako aj žalovanej nie sú opodstatnené. So zreteľom na to napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 2. decembra 2014 sp. zn. 3 Cdo 384/2013 dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. júna 2013 sp. zn. 5 Co 82/2013 odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako procesne neprípustné.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze z 25. novembra 2015 sp. zn. III. ÚS 288/2015-57 (ďalej len „nálež“) rozhodol tak, že základné právo žalovanej (sťažovateľky) na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 82/2013 z 13. júna 2013 bolo porušené, tento rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie; rozhodol tiež o povinnosti odvolacieho súdu nahradiť žalovanej (sťažovateľke) trovy právneho zastúpenia. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel. V odôvodnení nálezu ústavný súd poukázal na to, že vzhľadom na preukázané skutkové okolnosti veci sa javí ako extrémne nelogický záver odvolacieho súdu o úmysle žalobcu stať sa spoluvlastníkom nehnuteľnosti, keď aj samotný žalobca súhlasil s tým, aby sa napriek jeho finančným investíciám výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti stala žalovaná (sťažovateľka), čo potvrdila aj výpoveď svedka R. U.. Ďalej uviedol, že akceptovanie výkladu odvolacieho súdu by v konečnom dôsledku znamenalo, že ktokoľvek, kto poskytol tretej osobe peňažné prostriedky, aby nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti prevodom, by sa mohol súdnou cestou domáhať vydania rozhodnutia o jeho spoluvlastníctve k tejto nehnuteľnosti len z tohto titulu. Takýto výklad nielenže nenachádza oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky, ale prieči sa zmyslu a účelu striktnej právnej úpravy nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, bytom derivatívnym spôsobom, písomnou zmluvou, za zákonom ustanovených podmienok a vkladom do katastra nehnuteľností. Ústavný súd konštatoval, že závery odvolacieho súdu nie sú dostatočne odôvodnené, pretože odvolací súd nezohľadnil všetky okolnosti a špecifiká prerokúvaného prípadu, z namietaného rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, akými právnymi predpismi sa súd pri rozhodovaní v merite veci riadil, a vzhľadom na to nie je možné ani zistiť úvahu súdu pri aplikácii zisteného skutkového stavu na relevantnú právnu úpravu. Odvolací súd teda neposkytol žalovanej (sťažovateľke) dostatočnú ochranu jej základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy najmä z toho dôvodu, že interpretoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, k bytu, natoľko extrémne, že svojím rozhodnutím

vybočil z medzí ústavnosti. Vychádzajúc z toho, že odvolací súd ústavne neakceptovateľným rozsudkom porušil základné právo žalovanej (sťažovateľky) na súdnu ochranu, ústavný súd dospel k záveru, že tým zasiahol aj do jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. V závere ústavný súd konštatoval, že postup najvyššieho súdu v predmetnej veci bol v súlade s procesno-právnou úpravou (v danom prípade s Občianskym súdnym poriadkom), keď po zistení, že nie je daný žiaden z dôvodov podľa § 237 a § 238 O. s. p., dovolanie odmietol pre neprípustnosť.

5. Krajský súd v Košiciach v poradí druhým rozsudkom z 30. júna 2016 sp. zn. 5 Co 30/2016 rozsudok súdu prvej inštancie zo 4. decembra 2012 č. k. 16 C 250/2011-144 opätovne potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd zdôraznil, že zmluvu o spoluvlastníctve možno uzavrieť aj samostatne pred predmetným úkonom, keďže zákon pre ňu nevyžaduje žiadnu osobitnú formu. Poukázal na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí to, čo predstavovala vôľa zmluvných strán. V predmetnej veci účastníci konania uzatvorili kúpnu zmluvu, predmet a kúpna cena boli v simulovanej zmluve vyjadrené správne. Simulovaná zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukázal na to, že v katastrálnom konaní je pre platnosť prevodu vlastníctva podstatné to, čo zodpovedá vôli zmluvných strán. Okrem toho z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že v katastri nehnuteľností sa zapisujú aj nehnuteľnosti, ktoré spadajú do BSM účastníkov (manželov) napriek tomu, že jeden z manželov nie je uvedený ako vlastník v návrhu na vklad. Odvolací súd prisvedčil tvrdeniu žalobcu, že žalovaná od začiatku vedela, že došlo medzi účastníkmi k simulovanému právnemu úkonu, čo vyplýva z dokazovania pred súdom prvej inštancie, keďže ani jeden z účastníkov konania sa nedomáhal vrátenia investícií a nákladov na rekonštrukčné a montážne práce v predmetnom byte. Odvolací súd doplnil, že v prípade dissimulovaného právneho úkonu (právny úkon, ktorý je simulovaným právnym úkonom zastretý), tento je často platný, keďže dissimulácia sama osebe nie je protiprávna. Poukázal tiež na to, že doteraz po podanej ústavnej sťažnosti žalovanej nebolo zrušené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 384/2013, ktorý dovolanie žalovanej odmietol. Ani odvolací súd sa nedopustil zásahu do vlastníckych práv žalovanej, keďže tejto nebudú odňaté vlastnícke práva po určení podielového spoluvlastníctva k predmetnému bytu (podľa § 137 Občianskeho zákonníka).

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uviedla, že došlo k nerešpektovaniu nálezov ústavného súdu, ktorý je právne záväzný pre odvolací súd, a súčasne je v tejto časti napadnuté rozhodnutie arbitrárne a patrične neodôvodnené. Odvolací súd opätovne zotrval na svojom pôvodnom právnom názore, že zmluvu o spoluvlastníctve možno uzavrieť aj samostatne pred predmetným úkonom, keďže zákon pre ňu nevyžaduje žiadnu osobitnú formu ohľadne určenia výšky spoluvlastníckeho podielu k predmetnému bytu. Na podporu svojho právneho záveru však odvolací súd opätovne neuviedol žiadne ustanovenia platného práva. Hodnotenie dôkazov zo strany odvolacieho súdu považovala za extrémne nelogické a neobjektívne. Podľa názoru žalovanej odvolací súd tiež nedostatočne odôvodnil svoj záver o uzavretí simulovaného právneho úkonu, ktorý navyše nepodložil žiadnou judikatúrou. Okrem toho odvolací súd neodôvodnil, z čoho vychádzal pri určení výšky spoluvlastníckych podielov účastníkov konania, pritom nepoukázal na existujúcu právnu úpravu, ani na rozhodovaciu prax súdov. Žalovaná tiež namietala, že k naplneniu § 420 písm. f/ CSP došlo tým, že vyjadrenie žalobcu k jej podaniu po zrušení rozsudku nálezom ústavného súdu nebolo žalovanej doručené pred vyhlásením rozsudku, čoho dôsledkom jej bola odňatá možnosť vyjadriť sa k uvedenému stanovisku. Podľa názoru žalovanej došlo k nesprávne právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, keď tento pripustil možnosť uzavretia dohody o podielovom spoluvlastníctve k existujúcej nehnuteľnosti ústnou formou, a tiež možnosť simulácie právneho úkonu na strane účastníkov zmluvného vzťahu. Taktiež sa nestotožnila s právnym názorom týkajúcim sa platnosti dissimulovaného právneho úkonu medzi odlišnými zmluvnými stranami ako tými, ktorí uzavreli simulovaný právny úkon. Simulovaný právny úkon musí byť uzavretý medzi rovnakými účastníkmi, medzi ktorými bol uzatvorený právny úkon, ktorý bol týmto právnym úkonom zastretý. Taktiež žalovaná v dovolaní vyjadrila názor, že ak sa dissimulovaný právny úkon týka nehnuteľnosti, musí byť uzavretý v písomnej forme, nakoľko ak bol uzavretý ústne, ide o neplatný právny úkon. Uvedené právne posúdenia s prihliadnutím na skutkovú a právnu stránku veci podľa názoru žalovanej neboli doposiaľ riešené dovolacím súdom. Vzhľadom na

vyššie uvedené navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, prípadne zruší napadnutý rozsudok a vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7. Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

9. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

10. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

12. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

13. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v

tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

17. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

19. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

20. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

21. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

22. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

23. Trojčlenný senát 3 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalovanej len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jej dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

24. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

24.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

24.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

24.4. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

25. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

25.1. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

25.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

26. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie

rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

27. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky, že nerešpektovaním nálezu jej bolo odvolacím súdom znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd poukazuje na § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v zmysle neskorších predpisov, podľa ktorého, ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie a vec vráti na ďalšie konanie, ten kto vydal rozhodnutie je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní je potom viazaný právnym názorom ústavného súdu. Obsah dovolania svedčí skôr o tom, že dovolateľka namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý podľa nej nerešpektoval právny názor ústavného súdu v danej veci.

27.1. Najvyšší súd ale už aj podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

27.2. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

27.3. Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. To, napokon, potvrdil najvyšší súd aj v judikáte R 24/2017.

28. Dovolateľka namietala, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalobcu zo dňa 17. júna 2016 k jej podaniu po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu nálezom ústavného súdu.

28.1. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 10. mája 2016 bolo odvolaciemu súdu doručené stanovisko žalobcu k nálezu, na ktorý reagovala žalovaná podaním zo dňa 20. mája 2016. K uvedenému podaniu sa opätovne vyjadril žalobca podaním zo dňa 17. júna 2016, ktoré bolo doručené žalovanej dňa 30. júna 2016. V rovnaký deň bolo vydané napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

28.2. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

28.3. Z uvedeného rozsudku ESLP vyplýva, že doručovacia povinnosť v odvolacom konaní sa týka len (okrem samotného odvolania) vyjadrenia protistrany k odvolaniu. V danom prípade šlo o podania doručované po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu nálezom ústavného súdu, pričom obsahovo reagovali na uvedený nález. Navyše, žalovanej nebolo „včas“ doručené až vyjadrenie žalobcu k jej podaniu, ktorým reagovala na stanovisko žalobcu k predmetnému nálezu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na judikatúru aktuálnu i v súčasnosti, v zmysle ktorej súd nie je povinný donekonečna

udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania - je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012).

28.4. Vzhľadom na to, že v danom prípade nešlo o situáciu predpokladanú rozsudkom ESLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, nemal za následok vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP procesný postup odvolacieho súdu, ktorý rozhodol bez toho, aby vyjadrenie žalobcu bolo včas doručené žalovanej.

29. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

30. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.